

Skjerpet krav om langsiktighet

Kommunal Rapport 28.05 2019

Den nye kommuneloven pålegger kommunestyrene å vedta finansielle måltall for økonomien. Intensjonen er å bidra til en politikk som ivaretar økonomien over tid.

Hvordan den nye kommuneloven påvirker økonomiforvaltningen i Kommune-Norge var et av temaene under årets Kommuneøkonomikonferanse (KOMØK).

Økonomibestemmelsene i loven handler om å trygge det økonomiske grunnlaget for velferden, fastslår Bent Devik, seniorrådgiver i Kommunaldepartementet (KMD).

Brorparten videreføres

Devik opplyser at da kommunelovutvalget begynte å jobbe med økonomibestemmelsene i 2013, konkluderte utvalget med at reglene i dagens lov i all hovedsak er gode. Det utvalget imidlertid så, var at loven manglet bestemmelser som bidrar til en mer langsiktig økonomisk styring. Og at loven ikke i tilstrekkelig grad bidrar til at det tas tidlige grep i de tilfellene der pilene peker nedover.

Det lovutvalget foreslo er at økonomireglene i dagens kommunelov i all hovedsak videreføres. Samtidig foreslo utvalget en rekke viktige, enkeltstående endringer i kommunelovbestemmelsene. Det handler om endringer som skal støtte opp under en mer langsiktig forvaltning, forteller Devik.

Med den nye loven må kommunene ta stilling til hva driftsresultat, gjeldsgrad og disposisjonsfond bør være, for å sikre det økonomiske handlingsrommet over tid.

Noen steder vil det være vanskeligere enn andre å etablere dette i praksis, medgir Devik.

Tettere oppfølging

Den nye loven innebærer tettere oppfølging av merforbruk, med mulighet for budsjettjusteringer underveis i året. I praksis medfører dette at hvis regnskapet avlegges med merforbruk, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årets budsjett. Hvis regnskapet vedtas med merforbruk, må kommunestyret angi hvordan merforbruket skal dekkes inn. I tillegg legges det klarere føringer for bruk av disposisjonsfondet.

Det nye regelverket vil medføre at dersom det oppstår et merforbruk i 2020, skal dette merforbruket ved regnskapsavslutningen reduseres så mye som mulig ved å bruke midler på disposisjonsfondet.

Med dagens regler kan merforbruk fremføres uten at disposisjonsfondet røres.

Nye krav til årsberetning

Når den nye loven trer i kraft stilles det også nye krav til innholdet i årsberetningen. Kommunene må ikke bare gjøre rede for årsakene til vesentlige budsjettavvik. De skal og gjøre rede for om den økonomiske handleevnen over tid ivaretas. Og om det er vesentlige avvik fra premisene for bevilgningene, det vil si om pengene er brukt til noe annet enn kommunestyret forutsatte.

De nye økonomibestemmelsene trer i kraft fra 1. januar 2020. Budsjett- og regnskapsforskriften skal etter planen legges fram før sommeren. Øvrige forskrifter kommer til høsten.